

Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome

Doma laukums 8A, Rīga, LV-1939, Latvija, tālr. +371 67221848, e-pasts neplp@neplp.lv, www.neplp.lv

Rīgā, 2024. gada 17.maijā

LĒMUMS Nr. 168/1-2 (18012000000724 – 2)

*Par administratīvā soda uzlikšanu
administratīvā pārkāpuma lietā Nr. 18012000000724*

Izskatot 2024. gada 18.aprīlī uzsākto administratīvā pārkāpuma lietu par iespējamo Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 35.panta otrajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu elektroniskā plašsaziņas līdzekļa AS “Radio SWH”, reģistrācijas numurs 40003125825, darbībā, Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome (turpmāk – Padome) šādā sastāvā – Padomes priekšsēdētājs Ivars Āboliņš, Padomes priekšsēdētāja vietniece Aurēlija Ieva Druvieta, Padomes locekles Ieva Kalderauska un Ilva Milzarāja, piedaloties AS “Radio SWH” pārstāvim,

k o n s t a t ē :

[1] Padome ir veikusi AS “Radio SWH” programmas “Radio SWH” (apraides atļauja Nr. AA-161/1, darbības pamatnosacījumi Nr.AA-161/1-1) 2024.gada 12.aprīlī (ar atkārtojumiem 2024.gada 13.aprīlī un 16.aprīlī) izplatītā raidījuma “Ar Dziesmu Par Dzīvi” atbilstības izvērtēšanu priekšvēlēšanu aģitācijas materiālu izvietošanas prasībām un konstatējusi turpmāk norādīto.

[2] Programmā “Radio SWH” 2024.gada 12.aprīlī (ar atkārtojumiem 2024.gada 13.aprīlī un 16.aprīlī) laika posmā no plkst. 17.59.30 līdz plkst. 18.57.53 tiek demonstrēts izklaidējošs raidījums “Ar Dziesmu Par Dzīvi” (turpmāk arī – Raidījums), kuru vada Raidījuma vadītāja Inese Vaikule un piedalās raidījuma viesņa vides inženiere Ilze Indriksone. Izvērtējot Raidījumu, tika konstatēts:

[2.1] Raidījumā Raidījuma vadītāja Inese Vaikule izjautā Raidījuma dalībnieci Ilzi Indriksoni par viņas dzīvi, personības izaugsmi, hobijiem, attiecībām un profesionālo darbību.

No pulksten 18.02.35 līdz pulksten 18.02.42 AS “Radio SWH” iepriekš sagatavotā, ierunātā fragmentā raidījuma viesņa tiek pieteikta ar tekstu: *“Enerģiju smeļ tautas dejās, iedvesmu rod dabā – vides inženiere Ilze Indriksone.”*

No pulksten 18.03.04 līdz pulksten 18.04.21 Raidījuma vadītāja Inese Vaikule saka: *“Par dejām mēs šovakar runāsim daudz, bet arī skaistie Jāņa Petera vārdi šajā dziesmā par Talsu pusi, un tas arī nav nejauši.”* Raidījuma viesņa Ilze Indriksone papildina: *“Tas noteikti nav nejauši, jo es gan esmu dzimusi, gan augusi, ar mazu pārtraukumu skolu laikā, arī dzīvoju Talsu novada Laidzes pagastā un šī dziesma man asociējas ne tikai ar Talsiem, bet noteikti tieši: Sabile, Talsi, Kandava ir tas trīsstūris, kas man asociējās ar dabu, ar vidi, ar tādu līdzsvaru, un šī dziesma noteikti ar to bērnības, varētu teikt, mierīgi plūstošo atmosfēru, jo, manuprāt, bērnība visiem saistās ar to, ka laiks iet lēnāk un visu var tā rūpīgāk saprast, iepazīt, sajust. Sabile ir arī īpaša šobrīd manā sirdī, jo Sabilē ir tā vieta, kur satiekas visas mūsu tādas bagātības un vērtības, ir daba, tā ir Abavas ieleja, tā ir kultūra, tā ir kultūrvēsture un noteikti šobrīd arī māksla. Konkrēti Pedvāles mākslas parkā, kur es ne-rei ciemojos, jo arī darbojos biedrībā “Pedvāles mākslas parka biedrība” un noteikti tā ir arī tā vērtība, ko es savā novadā ļoti ceru uzspodrināt un nest tālāk.”* Pēc tam Raidījuma vadītāja Inese Vaikule izsakās: *“Mēs, savukārt, turpinām sarunu par Talsiem. Jā, deviņi pakalni, Jums kurā vietā tieši atrodas mājas, un es saprotu, ka tās ir arī mājas, uz kurām Jūs aiciniet ciemos. Vismaz man daži Talsinieki teica, ka ir bijuši un Jums ir ārkārtīgi skaistas mājas.”* Raidījuma viesņa Ilze Indriksone papildina: *“Mājas atrodas Talsu paugurainē, pašā pilsētas pievārtē. Faktiski, mēs esam jau laukos. Varētu teikt, ka tā robeža ir pilsētas apvedceļš un es dzīvoju otrpus ceļam, tas nozīmē jau laukos, meža malā. Paugurainē esam izveidojuši tādas pastaigu takas, kas jau nu faktiski kādus desmit gadus uzņem apmeklētājus ar ideju, ka pilsētniekam, ja gribas vairāk nekā parkā pastaigāt un dabā pastaigāt, un droši pastaigāt, tad noteikti mēs esam atvērti un gaidām viņus uz pastaigu, arī nelielas sportiskas aktivitātes un pikniks ir iespējams, un to izveidojām mēs kā biedrība.”* Pēc tam Raidījuma vadītāja Inese Vaikule uzsāk sarunu par Raidījuma viesņas Ilzes Indriksones studiju laikiem, kam seko Raidījuma viesņas Ilze Indriksones atstāstījums par savu studiju izvēles virzienu Bulduru tehnikumā un turpmākajām studijām vides saimniecības specialitātē, Lauksaimniecības universitātē un par vides inženieru kvalifikācijas iegūšanu. Raidījuma viesņa Ilze Indriksone turpina: *“Tad, kad es nonācu jau profesionālās līmeņa diskusijās ar to pašu “Latvenergo”, piemēram, par hidroelektrostacijām, par ūdens līmeņiem, par elektroapgādi, par dažādām lietām un jautājumiem, gigavatstundām un teravatstundām, un visu to, tad man nebija problēmas, jo es biju mācījusies kā vides inženiere, arī hidroelektrostaciju projektēšanu. Mazo, ne lielo, bet tomēr man bija laba izpratne par visu to*

procesu, kā tas notiek, kā tas rodas un tad tā varētu teikt, tādā jokā sakot, nu nevarēja mani apmulķot un mulķības stāstīt, es tīri labi sapratu visus tos tehniskos jautājumus.” Raidījuma vadītāja Inese Vaikule saka: *“Zaļā kursa ideja kļūst par centrālu un tostarp arī ārkārtīgi diskutētu jautājumu.”* Pēc tam raidījuma vadītāja Inese Vaikule uzdod raidījuma viesņai Ilzei Indriksonei jautājumu: *“Kā Jūs skatāties uz to, vai šis virziens, kā mēs tajā ejam, varbūt brīžiem Latvijā tas šķiet pārāk straujš mūsu pašreizējām iespējām, kā Jūs to vērtējat?”* Raidījuma viesņa Ilze Indriksone atbild: *“Es arī esmu viens to tiem cilvēkiem un savās zināšanās un praksē balstītā varētu teikt, attieksmē pret zaļo kursu, ka virziens ir pareizs, par to ir jādomā un es neslēpšu, ka jau divdesmit gadus atpakaļ, strādājot vēl pašvaldībā, mums bija sadarbības projekti arī ar Zviedrijas pašvaldībām, par to jau tad diskutējām, bet tas veids, kā tas tiek īstenots un varbūt tā nerespektējot katras valsts starta pozīciju un arī nerēķinoties ar citas valsts sociāli-ekonomiskajām iespējām. Bagātajām valstīm ir cits līmenis un citas iespējas ieguldīt un investēt, bet mēs kā valsts, kura ir citā apdzīvojuma blīvumā, ar citiem dabas nosacījumiem.”* Raidījuma vadītāja Inese Vaikule piebilst: *“Un citu rocību.”* Kam Raidījuma viesņa piekrist un turpina stāstīt: *“Un rocību, jā. Faktiski mums tas varētu iznākt tik dārgi un nesamērīgi dārgi, ka mēs finansēsīm vēl tās bagātās valstis, pērkot no viņiem šīs te ļoti dārgās tehnoloģijas. Es redzu risku, ka, izvietojot šīs te tehnoloģijas, mēs zaudēsīm daļu no savām dabas vērtībām, ļoti iespējams. Tai pašā laikā mūsu pamatresursu, atjaunojamo resursu, kas mums ir mežs un šķelda, biomasa, tā vienkārši izsakoties, malka, ar ko mēs esam gadu simtiem izmantojuši siltumapgādes ieguvei, tagad tiek teikts, ka būs jāmaksā par to nodoklis, ja Jūs gribēsiet to izmantot, bet tas ir mūsu atjaunojamais resurss un es domāju, ka kopumā, vērtējot Eiropu, mēs jau esam ļoti zaļi.”*

No pulksten 18.17.19 līdz pulksten 18.17.24 AS “Radio SWH” iepriekš sagatavotā, ierunātā fragmentā raidījuma viesņa tiek pieteikta ar tekstu: *“Kurzemniece, Talsu novada patriote, četru bērnu mamma – Ilze Indriksone.”*

No pulksten 18.17.26 līdz 18.26.41 Raidījumā tiek runāts par Raidījuma viesņas Ilzes Indriksones hobiju, ar kuru nodarbojas jau kopš bērnības – dejošanu un tiek izcelta arī Raidījuma viesņas Ilzes Indriksones dalība Vispārējos latviešu Dziesmu un Deju svētkos. No pulksten 18.31.54 līdz pulksten 18.32.01 AS “Radio SWH” iepriekš sagatavotā, ierunātā fragmentā raidījuma viesņa tiek pieteikta ar tekstu: *“Enerģiju smeļ tautas dejās, iedvesmu rod dabā – vides inženiere Ilze Indriksone.”* No pulksten 18.32.01 līdz 18.35.54 Raidījuma viesņa Ilze Indriksone stāsta par citiem saviem hobijiem, piemēram, makšķerēšanu gan jaunības dienās, gan arī kopā ar Saeimas kolēģi Nauri Puntuli, kā arī pastāsta par joku stāstīšanu savu Saeimas kolēģu lokā. Pēc tam Raidījuma vadītāja Inese Vaikule saka: *“Vēl jau mēs neesam*

runājuši par to, ka ir hobiji un izglītības, un augstie amati, un darbi, un četri bērni. Tas dažkārt šķiet grūts savienojums.” Pēc tam Raidījuma viesņa sniedz ieskatu par saviem bērniem un darba savienošanu ar ģimenes dzīvi, ko Raidījuma vadītāja papildina ar tekstu: *“Ilze un Jūsu piemērs liecina par to, ka nekas nav šķērslis darīt lietas, kas patīk – tautas dejas un ballītes līdz rīta gaismai.”* No pulksten 18.45.53 līdz pulksten 18.45.59 AS “Radio SWH” iepriekš sagatavotā, ierunātā fragmentā raidījuma viesņa tiek pieteikta ar tekstu: *“Saeimas deputāte, kura iestājas par nacionālajām vērtībām – Ilze Indriksone.”*

No pulksten 18.47.52 Raidījuma vadītāja Inese Vaikule uzsāk sarunu par notiekošo karu Ukrainā: *“Tepat blakus notiek ļoti briesmīgas lietas un turpinās karš, un, ja salīdzinātu savas sajūtas divi tūkstoši divdesmit otrā gada februārī un tagad, lai gan, protams, nekas nav beidzies, bet es pēc sevis varu spriest, ka tik ļoti trauksmaina un pesimistiska sajūtā kā šī kara sākumā tomēr nav. Kaut kādā ziņā jau šī virzība ir ar cerību uz labāko. Kā Jums šķiet?”* Uz Raidījuma vadītājas uzdoto jautājumu, Raidījuma viesņa Ilze Indriksone atbild: *“Cerība ir vienmēr,”* un turpina savu stāstāmo, sakot *“es biju Ukrainā un tas atkal maina to sajūtu, un tas bija vēl pirms Dziesmu un Deju svētkiem, un tāpēc varbūt tai brīdī arī tas bija tādā vēl spilgtā atmiņā, bet arī šobrīd pietiek atcerēties tieši tās sajūtas, ko es izbaudīju esot pagrabā, Jahidnas ciemā, kur bija mēnesi ieslodzīti ciema iedzīvotāji. Es varu vienīgais pateikt, ka es novēlu nevienam, nekad nepiedzīvot tās sajūtas, kas ir tiem citiem, kas zina, ko tas nozīmē, un noteikti tiem cilvēkiem, kas vēl šaubās par kaut ko, tiem, kas dzīvo tālāk no mums un tālāk no Ukrainas, varbūt Rietumeiropas tajos tālajos stūros un uzskata, ka tur nav vairs jēgas un nevajag neko, un jābeidz viss tas, un vienkārši kaut kāds pamiers vajadzīgs. Viņiem būtu ļoti vērtīgi aizbraukt, nokāpt tajā pagrabā un sajūst tās sajūtas, un uzklaut tā cilvēka stāstu, kas tur pats ir pabijis un tad viss kļūst ļoti skaidrs.”* Raidījuma viesņa Ilze Indriksone papildina savu stāstāmo: *“Es vēl aizvien ceru, ka iedzīvotāju vēlme aizstāvēt Latviju ar jebkuriem pieejamiem resursiem un līdzekļiem pieaugs. Man ir liels gandarījums par tiem jauniešiem, kas iet Valsts aizsardzības dienestā un man ir arī prieks, ka mēs pilnā apmērā uzsāksim šogad valsts aizsardzības mācību skolās, jo tas dos ne tikai zināšanas, bet arī sapratni un es paļaujos, ka vislabākajā veidā gan instruktori, gan armijas pārstāvji to spēs to īstenot.”* No pulksten 18.50.23 līdz pulksten 18.52.03 raidījuma viesņa Ilze Indriksone turpina izteikt viedokli par notiekošo karu Ukrainā un citu Eiropas Savienības valstu “pamošanos”, kā arī par pārliecību, ka izšķirošajos brīžos tiks pieņemti pareizie lēmumi. No pulksten 18.52.03 līdz pulksten 18.57.02 Raidījumā tiek runāts par Raidījuma viesņas ģimenes muzikālo izglītību un tiek izteikta pateicība Latvijas mūzikas skolotājiem, kuri ir gatavi strādāt ar bērniem.

[2.2.] Raidījumā tiek izplatīta informācija par Raidījuma viesi Ilzi Indriksoni kā personību un kā savas jomas profesionāli, kā arī tiek diskutēts par Ilzes Indriksones hobijiem – dejošanu, makšķerēšanu, kā arī ģimenes dzīvi, profesionālo pieredzi, tādējādi izceļot deputāta kandidātes personības pozitīvās iezīmes. Raidījumā informāciju par sevi galvenokārt izplata pati Raidījuma viese Ilze Indriksons, taču no Raidījuma vadītājas Ineses Vaikules puses tiek uzdoti jautājumi, kas pastiprināti izceļ Raidījuma vieses Ilze Indriksones personības pozitīvās iezīmes.

[2.3.] Vienlaikus konstatēts, ka raidījuma atkārtojums programmā “Radio SWH” tika izplatīts arī 2024.gada 13.aprīlī no pulksten 11.01.44 līdz pulksten 11.59.59 un 2024.gada 16.aprīlī no pulksten 06.01.34 līdz 06.58.45.

[3] Ievērojot to, ka Eiropas Parlamenta vēlēšanu likuma 18.pantu, kurā ir noteikts, ka vēlēšanas notiek reizi piecos gados jūnija otrajā sestdienā no pulksten 8.00 līdz pulksten 20.00, vēlēšanas Latvijā 2024.gadā notiks 8.jūnijā. Līdz ar to priekšvēlēšanu aģitācijas periods Eiropas Parlamenta vēlēšanām sākas 2024.gada 10.februārī.

[4] Pēc Centrālās vēlēšanu komisijas mājas lapā pieejamās informācijas Ilze Indriksons ir Eiropas Parlamenta vēlēšanu deputāta kandidāte ar piekto numuru no partijas “Nacionālā apvienība “Visu Latvijai!”-“Tēvzemei un Brīvībai/LNNK” sarakstā.¹ Nevienā no Raidījuma izplatīšanas laikiem Raidījuma auditorija netiek informēta par to, ka Ilze Indriksons ir arī Eiropas Parlamenta deputāta kandidāte.

[5] Tādējādi konstatējams, ka pārbaudāmais raidījums – 2024.gada 12.aprīlī “Ar Dziesmu Par Dzīvi” un iepriekš minētā raidījuma atkārtojums 2024.gada 13.aprīlī un 16.aprīlī, kuros piedalās politiskā spēka “Nacionālā apvienība “Visu Latvijai!”-“Tēvzemei un Brīvībai/LNNK” izvirzītā deputāta kandidāte Ilze Indriksons, ir izplatīti priekšvēlēšanu aģitācijas perioda laikā.

[6] Izvērtējot 1.un 2. punktā konstatēto un 3., 4. un 5. punktā norādīto, 2024.gada 18.aprīlī Padome pieņēma lēmumu Nr. 131/1-2 (*lēmuma numurs administratīvo pārkāpumu procesa atbalsta sistēmā – 18012000000724-1*), ar kuru uzsāka administratīvā pārkāpuma procesu lietā par iespējamo Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 35. panta otrajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu AS “Radio SWH” darbībā, tas ir, programmā “Radio SWH” 2024.gada 12.aprīlī izplatot raidījumu “Ar Dziesmu Par Dzīvi” un tā atkārtojumu 2024.gada 13.aprīlī un 16.aprīlī, tādējādi, iespējams, neievērojot Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 3.panta pirmo daļu.

¹ Pieejams: <https://epv2024.cvk.lv/kandidatu-saraksti/nacionala-apvieniba-visu-latvijai-tevzemei-un-brivibai-lnnk> – aplūkots 17.05.2024.

Šajā punktā minētais lēmums AS “Radio SWH” nosūtīts 2024.gada 18.aprīlī, izmantojot administratīvo pārkāpumu procesa atbalsta sistēmu (APAS).

[7] 2024.gada 18.aprīlī Padome nosūtīja vēstuli Nr. 12/6–5, ar kuru informēja AS “Radio SWH” par to, ka 2024.gada 18.martā tika pieņemts lēmums Nr.131/1-2 par administratīvā pārkāpuma procesa uzsākšanu lietā Nr. 18012000000724 un vienlaikus lūdza AS “Radio SWH” izvērtēt Padomes konstatēto un sniegt paskaidrojumus minētajā lietā.

[8] 2024.gada 29.aprīlī Padome ir saņēmusi AS “Radio SWH” paskaidrojumus Nr.400/04-2024 (*Padomē reģistrēti 29.04.2024 ar Nr. 12/6–5*), kuros AS “Radio SWH” pārkāpumu atzīst, savu nostāju pamatojot ar turpmāk norādītajiem argumentiem:

[8.1] AS “Radio SWH” savos paskaidrojumos norāda, ka Raidījums “Ar dziesmu par dzīvi” ir dzīvesstila raidījums, kas radio SWH ēterā ir dzirdams jau 30 gadus. Šo gadu laikā esam intervējuši vairāk kā 1200 Latvijā pazīstamus un sabiedrību iedvesmojošus mūziķus, aktierus, māksliniekus, uzņēmējus, politiķus, sabiedriskos darbiniekus un daudzus citus. Nepārtraukti notiek jaunu interviju dalībnieku meklēšana, apzināšana un aicināšana uz raidījumiem. Bieži vien no uzaicināšanas brīža līdz pašai intervijai paiet vairāki mēneši un ir bijuši arī gadījumi, kad no aicinājuma brīža līdz intervijai nepieciešams vairāk kā gads. Ilzi Indriksoni par dalību intervijā uzrunājām vēl 2023. gadā, taču dažādu objektīvu iemeslu dēļ (komandējumi, citas iepriekš ieplānotas intervijas, kā arī tas, ka Ilze Indriksone nedzīvo Rīgā), intervija tika vairākas reizes pārcelta, līdz pienāca datums, kas gan mums, gan Ilzei Indriksonei bija pieejams. Visi raidījuma “Ar dziesmu par dzīvi” viesi ir pilnīga Radio SWH producentu izvēle, kā tas bija arī gadījumā ar Ilzi Indriksoni. Par šo interviju nekāda samaksa vai jeb kādi citi labumi netika un netiks saņemti.

[8.2] AS “Radio SWH” savos paskaidrojumos norāda, ka, tā kā Ilze Indriksone ilgāku laiku atradās apstiprināto intervējamo personu sarakstā, cilvēciskas kļūdas dēļ ētera producenti nepārbaudīja viņas statusu saistībā ar Eiropas Parlamenta vēlēšanām. Tā kā Ilze Indriksone nav starp sarakstu līderiem, informācija par viņas dalību vēlēšanās netika pamanīta un pienācīgi pārbaudīta.

[8.3] AS “Radio SWH” savos paskaidrojumos norāda, ka AS Radio SWH pārstāvji ir piedalījušies gan Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (turpmāk arī – KNAB), gan Padomes organizētajās prezentācijās par priekšvēlēšanu aģitācijas ierobežojumiem un ļoti rūpīgi seko līdzi, lai šādi pārkāpumi nerastos. Diemžēl cilvēciskas kļūdas dēļ intervija ar Ilzi Indriksoni nonāca ēterā.

[8.4] AS “Radio SWH” savos paskaidrojumos norāda, ka atvainojas par šo situāciju un vēlas norādīt, ka AS “Radio SWH” pēdējo vismaz 10 gadu laikā nav bijis neviens pārkāpums

saistībā ar priekšvēlēšanu aģitāciju. AS “Radio SWH” norāda, ka vienmēr rūpīgi pārbaudījuši un pārbauda raidījumu dalībnieku statusu. Tajā skaitā AS “Radio SWH” norāda, ka nav ieinteresēti neviena kandidāta vai politiskā saraksta uzvarā vēlēšanās un, ja pirms intervijas būtu konstatējuši, ka Ilze Indriksone ir kandidāte Eiropas Parlamenta vēlēšanās, šāda intervija nebūtu notikusi.

[9] 2024.gada 2.maijā Padome nosūtīja AS “Radio SWH” vēstuli Nr. 15/6–5, ar kuru informēja, ka 2024.gada 17.maija Padomes sēdē tiks izskatīta administratīvā pārkāpuma lieta Nr. 18012000000724 par iespējamo Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 35.panta otrajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu elektroniskā plašsaziņas līdzekļa AS “Radio SWH” darbībā. Vienlaikus Padome informēja, ka AS “Radio SWH” Padomes sēde, kurā tiks izskatīta administratīvā pārkāpuma lieta Nr.18012000000724, notiks attālināti, izmantojot programmu MS Teams un aicināja AS “Radio SWH” līdz 2024.gada 15.maijam informēt Padomi par kontaktpersonu, kura attālināti piedalīsies Padomes sēdē.

[10] Uz lietas izskatīšanu AS “Radio SWH” pārstāvis bija pieslēdzies attālināti, izmantojot programmu MS Teams. Lietas izskatīšanas laikā AS “Radio SWH” pārstāvis uzturēja iepriekš rakstiskajos paskaidrojumos norādīto pozīciju, kā arī papildināja, ka Raidījumam “Ar Dziesmu Par Dzīvi” ir izveidots uzaicināto viesu saraksts, kurā uzaicinātos viesus pārbaude pirms uzaicināšanas uz Raidījumu. AS “Radio SWH” uzaicinātais pārstāvis norādīja, ka Ilze Indriksone uz raidījumu uzaicināta vēl 2023.gadā un pirms Raidījuma raidīšanas ēterā informācija par viesi netika atkārtoti pārbaudīta.

Ievērojot minēto, Padome

secina:

[11] Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 1.panta 3.punkts nosaka, ka priekšvēlēšanu aģitācija ir *“politiskās partijas, politisko partiju apvienības, vēlētāju apvienības vai deputāta kandidāta reklamēšana plašsaziņas līdzekļos vai citādā veidā, ja tā satur tiešu vai netiešu aicinājumu balsot par vai pret kādu politisko partiju, politisko partiju apvienību, vēlētāju apvienību vai deputāta kandidātu.”*

[12] PAL 1.panta 4.punkts nosaka, ka priekšvēlēšanu aģitācijas periods ir *“laika posms no 120.dienas pirms vēlēšanām līdz vēlēšanu dienai. Ja Saeima ir atlaista vai atsaukta vai republikas pilsētas dome vai novada dome tiek atlaista, vai tiek izsludinātas atkārtotas vēlēšanas, priekšvēlēšanu aģitācijas periods ir laika posms no vēlēšanu izsludināšanas dienas līdz vēlēšanu dienai.”* Konkrētajā gadījumā, ievērojot Eiropas Parlamenta vēlēšanu likuma 18.pantu, kurā ir noteikts, ka vēlēšanas notiek reizi piecos gados jūnija otrajā sestdienā no

pulksten 8.00 līdz pulksten 20.00., vēlēšanas 2024.gadā notiks 8.jūnijā. Līdz ar to priekšvēlēšanu aģitācijas periods Eiropas Parlamenta vēlēšanām sākas 2024.gada 10.februārī.

[13] PAL 1.panta 6.punkts nosaka, ka slēptā priekšvēlēšanu aģitācija ir *“priekšvēlēšanu aģitācija, par kuru saņemta samaksa un kuras apmaksātājs (atlīdzības devējs) pretēji šā likuma noteikumiem nav norādīts.”*

[13.1] PAL 1.panta 5.punkts nosaka, ka samaksa ir *“jebkāda atlīdzība, tai skaitā jebkuri mantiski labumi, pakalpojumi, tiesību nodošana, atbrīvošana no pienākuma, atteikšanās no kādām tiesībām par labu citai personai u.c. (turpmāk arī — maksa).”*

[14] PAL 3.panta pirmā daļa nosaka, ka *“slēptā priekšvēlēšanu aģitācija ir aizliegta.”*

[15] PAL 11.panta *“Vispārīgie nosacījumi priekšvēlēšanu aģitācijai elektronisko plašsaziņas līdzekļu televīzijas un radio programmās”* astotā daļa nosaka, ka *“Pirms katras šajā pantā paredzētās priekšvēlēšanu aģitācijas un uzreiz pēc tās skaidri un nepārprotami paziņojams, kurš aģitācijas veicējs šo priekšvēlēšanu aģitāciju apmaksājis.”*

[16] KNAB ir sagatavojis *“Informatīvo materiālu par priekšvēlēšanu aģitācijas ierobežojumiem”* (turpmāk – *KNAB informatīvais materiāls*)², kurā ir aprakstīts, ko parasti satur priekšvēlēšanu aģitācijas materiāls:

- 1) informāciju par deputātu kandidātu, politisko partiju vai politisko partiju apvienību;
- 2) informāciju par politiskās partijas vai to apvienības vadošo personu (arī par tādu, kura nekandidē) vai personu, kas asociējas ar politisko partiju vai to apvienību;
- 3) iepriekš norādīto personu attēlus;
- 4) informāciju par deputātu kandidātu sarakstu;
- 5) politiskās partijas logo vai nosaukumu, kandidātu saraksta numuru vai nosaukumu u.c. vizuālos elementus;
- 6) informāciju, kas slavina vai popularizē, vai, tieši otrādi, kritizē, vai negatīvi izceļ norādītos subjektus;
- 7) informāciju, kas aicina uz pārmaiņām vai, tieši pretēji, aicina palikt pie esošām vērtībām;
- 8) informāciju, kas slavina, popularizē vai kritizē valsts vai pašvaldību institūciju, iestādi vai deputātu kandidātu;
- 9) u.c.*

² Pieejams: <https://www.knab.gov.lv/lv/media/141/download?attachment;>

(*Informatīvajā materiālā veikto piemēru un pazīmju uzskaitījums nav pilnīgs, un var tikt konstatēti arī citi veida gadījumi.)”³

[16.1] Tāpat KNAB informatīvajā materiālā ir aprakstītas arī slēptās aģitācijas pazīmes:

- 1) informācija satur netiešu aicinājumu balsot “par” vai “pret” kādu politisko partiju vai deputātu kandidātu;
- 2) informācijas sniegšana sabiedrībai par deputāta kandidāta politisko vai profesionālo darbību plašsaziņas līdzekļos, vides reklāmā vai citā publiski pieejamā veidā, it īpaši, ja pirms priekšvēlēšanu aģitācijas perioda šāda informācija netika sniegta vai tika sniegta retāk un mazākā apjomā, nekā tas tiek darīts priekšvēlēšanu aģitācijas periodā;
- 3) jebkuras formas vai jebkura veida publisks (sabiedrībai pieejams) paziņojums, publikācija vai pasākums, kura nolūks ir veicināt partijas vai deputāta kandidāta popularitāti;
- 4) partijas logo vai nosaukuma, kandidātu saraksta numura, nosaukuma vai citu līdzīgu vizuālu elementu iekļaušana publikācijā vai raidījumā;
- 5) ar partiju saistīta notikuma atspoguļošana, ja tam nav tiešas saistības ar konkrētas publikācijas, programmas, raidījuma saturu, vai arī tas ir tieši un nepārprotami veidots kādas partijas popularizēšanai;
- 6) partijas vai deputāta kandidāta parādīšanās bez pamatota iemesla. Piemēram, deputāta kandidāts tiek izmantots kā kāda notikuma galvenais komentētājs, tiek atspoguļoti sabiedrībai nenožīmīgi kandidāta privātās dzīves notikumi, lai palielinātu konkrētā kandidāta publicitāti u.c.;
- 7) publikācija vai raidījums ir vienpusīgs, tajā nav sabalansēti atspoguļoti iesaistīto pušu viedokļi, un nav mēģināts noskaidrot ekspertu viedokli;
- 8) žurnālists, neuzdodot konkrētus jautājumus, ļauj deputāta kandidātam netraucēti izteikties, izvēlēties sarunas tēmu un virzību, vai uzdod jautājumus, lai izceltu deputāta kandidāta personības pozitīvās iezīmes;
- 9) ēst gatavošanas, sporta vai tamlīdzīgs raidījums ar deputātu kandidāta parādīšanos saturā (gatavojot ēst vai runājot par sportu);
- 10) sociāla kampaņa vai komerciāla reklāma (tajā skaitā medija reklāma), kas satur netiešu aicinājumu balsot par vai pret kādu politisko partiju vai deputātu kandidātu;

³ Pieejams: <https://www.knab.gov.lv/lv/media/141/download?attachment;>

- 11) masu informatīvais līdzeklis satur informāciju ar viena vai tikai dažu politisko partiju vai to apvienību pārstāvju viedokļiem, intervijām komentāriem, arī tādiem, kas nav saistīti ar politisko darbu, bet saistīti ar kādu profesionālo sfēru;
- 12) laikraksts vai kāds cits preses izdevums tiek izdots tikai priekšvēlēšanu aģitācijas periodā;
- 13) laikraksts vai kāds cits preses izdevums publicē priekšvēlēšanu aģitācijas materiālus par cenu, kas nesedz tā izdošanas izmaksas;
- 14) u.c.*

(*Informatīvajā materiālā veikto piemēru un pazīmju uzskaitījums nav pilnīgs, un var tikt konstatēti arī citi veida gadījumi.)”⁴

[17] Monitoringa rezultāti liecina, ka:

[17.1] deputāta kandidāte Ilze Indriksone priekšvēlēšanu aģitācijas perioda laikā tika atspoguļota 2024.gada 12.aprīļa raidījumā “Ar Dziesmu Par Dzīvi” (raidījums sākas pulksten 17.59.30 un beidzas pulksten 18.57.53) un tajā pauda savu viedokli visu raidījuma laiku, Vienlaikus konstatējams, ka raidījuma atkārtojums programmā “Radio SWH” tika izplatīts arī 2024.gada 13.aprīlī no pulksten 11.01.44 līdz pulksten 11.59.59 un 16.aprīlī no pulksten 06.01.34 līdz pulksten 06.58.45.

[18] Minētajos raidījumos nav konstatēta tieša priekšvēlēšanu aģitācija no partijas “Nacionālā apvienība “Visu Latvijai!”-“ Tēvzemei un Brīvībai/LNNK” izvirzītās deputāta kandidātes Ilzes Indriksones puses, bet atbilstoši KNAB informatīvajā materiālā norādītajam par priekšvēlēšanu aģitāciju tiek uzskatīta arī “*informācija, kas slavina vai popularizē, vai, tieši otrādi, kritizē, vai negatīvi izceļ norādītos subjektus.*” Konkrētajā gadījumā ir konstatēts, ka elektroniskais plašsaziņas līdzeklis izplata raidījumu, kurā tiek popularizēta partijas “Nacionālā apvienība “Visu Latvijai!”-“ Tēvzemei un Brīvībai/LNNK” izvirzītās deputātes amata kandidāte Ilze Indriksone.

[18.1] Vēl viena no slēptas priekšvēlēšanu aģitācijas pazīmēm ir – “*ēst gatavošanas, sporta vai tamlīdzīgs raidījums ar deputātu kandidāta parādīšanos saturā (gatavojot ēst vai runājot par sportu);*” Tāpat par slēptu priekšvēlēšanu aģitācijas pazīmi uzskatāma “*partijas vai deputāta kandidāta parādīšanās bez pamatota iemesla. Piemēram, deputāta kandidāts tiek izmantots kā kāda notikuma galvenais komentētājs, tiek atspoguļoti sabiedrībai nenozīmīgi kandidāta privātās dzīves notikumi, lai palielinātu konkrētā kandidāta publicitāti u.c.*” Konkrētajā gadījumā 2024.gada 12.aprīļa raidījumā “Ar Dziesmu Par Dzīvi” un tā atkārtojumā

⁴ Pieejams: <https://www.knab.gov.lv/lv/media/141/download?attachment>.

2024.gada 13.aprīlī un 16.aprīlī tika pausta informācija par Raidījuma viesi Ilzi Indriksoni kā personību un kā savas jomas profesionāli, kā arī tiek diskutēts par Ilzes Indriksones hobijiem – dejošanu, makšķerēšanu, kā arī ģimenes dzīvi, tādējādi izceļot deputāta kandidātes personības pozitīvās iezīmes. Raidījumā informāciju par sevi galvenokārt izplata pati Raidījuma viese Ilze Indriksons, taču no Raidījuma vadītājas Ineses Vaikules puses tiek uzdoti jautājumi, kas pastiprināti izceļ Raidījuma viesņas Ilze Indriksones personības pozitīvās iezīmes.

[18.2] Arī Padomes Vadlīniju elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbībai priekšvēlēšanu aģitācijas perioda laikā 3.6. punktā norādīts: *“Priekšvēlēšanu aģitācijas perioda laikā deputātu kandidāti nedrīkst būt kulinārijas, sporta, izklaides vai tamlīdzīgu raidījumu dalībnieki (gatavojot, komentējot u.tml.). Izņēmuma gadījumos deputātu kandidāta piedalīšanās raidījumā ir pieļaujama, ja tam ir redakcionāls pamatojums, kas saistīts ar aktualitāti un kandidāta profesionālo darbību un šo dalībnieku nav iespējams aizstāt ar citu.”*

[19] Pēc pieejamās informācijas Padomei nav iespējams konstatēt, ka par minēto raidījumu izplatīšanu priekšvēlēšanu aģitācijas perioda laikā būtu saņemta samaksa. PAL 1.panta 5.punkts noteic: *“Samaksa — jebkāda atlīdzība, tai skaitā jebkuri mantiski labumi, pakalpojumi, tiesību nodošana, atbrīvošana no pienākuma, atteikšanās no kādām tiesībām par labu citai personai u.c. (turpmāk arī — maksa).”* Ir svarīgi atzīmēt, ka likumdevējs nav veicis pilnīgu samaksas uzskaitījumu, par ko liecina normā ietvertais “u.c.”. Līdz ar to normas piemērotajiem ir atstāta zināma brīvība piepildīt jēdzienu ar saturu. Tieši to arī Padome dara, pieņemot lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā un to skatot pēc būtības, nevis sašaurināti. Respektīvi, samaksa PAL 1.panta 5.punkta izpratnē ir arī atsvabināšana no samaksas pienākuma un, ja plašsaziņas līdzeklis atbrīvojis no samaksas pienākuma, tad secināms, ka priekšvēlēšanu aģitācija norit uz plašsaziņas līdzekļa rēķina, jo ikviena raidījuma veidošana un raidlaika minūte veido izmaksas. Šī atziņa ir nostiprināta tiesu praksē (*Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2021.gada 9.aprīļa spriedums, Lietas Nr.1A30061420, Lietvedības Nr.1A-0080-21/18*). Tomēr secinātais ļauj secināt, ka raidījumā ir saskatāmas priekšvēlēšanu aģitācijas pazīmes, jo Ilze Indriksons (2024.gada 12. aprīlī izplatītajā raidījumā un tā atkārtojumā 2024.gada 13.aprīlī un 16.aprīlī), piedaloties raidījumā, nepārprotami popularizē sevi. Izplatītajos raidījumos nav sniegta norāde, ka Ilze Indriksons ir deputāta kandidāte, līdz ar to, ir jākonstatē, ka minētajā 2024.gada 12. aprīlī izplatītajā raidījumā un tā atkārtojumā 2024.gada 13.aprīlī un 16.aprīlī ir vērojamas slēptas priekšvēlēšanu aģitācijas pazīmes.

[20] AS “Radio SWH” savos paskaidrojumos norāda, ka Raidījums “Ar Dziesmu Par Dzīvi” ar Ilzi Indriksoni kā raidījuma viesi tika ieplānots vēl 2023.gadā un Ilze Indriksons ilgāku laiku atradās apstiprināto intervējamo personu sarakstā, cilvēciskas kļūdas dēļ ētera

producenti nepārbaudīja viņas statusu saistībā ar Eiropas Parlamenta vēlēšanām. AS “Radio SWH” savos paskaidrojumos arī norāda, ka tā kā Ilze Indriksone nav starp sarakstu līderiem, informācija par viņas dalību vēlēšanām netika pamanīta un pienācīgi pārbaudīta

Padome uzsver, ka faktam, ka Raidījuma viesi tika iekļauta apstiprināto viesu sarakstā jau 2023.gadā nenozīmē, ka pirms Raidījuma raidīšanas elektroniskajam plašsaziņas līdzeklim nebūtu atkārtoti jāpārbauda raidījuma viesi un jāizvērtē tās dalība raidījumā. Turklāt elektroniskajam plašsaziņas līdzeklim ir pienākums pārliecināties par raidījuma atbilstību normatīvajiem aktiem brīdī, kad paredzēta tā izplatīšana ēterā, jo auditoriju raidījums sasniedz tieši tajā brīdī un nav nozīmes tam, kad raidījuma viesi ir uzaicināti piedalīties atsevišķos raidījumos.

Tāpat tas, ka Ilze Indriksone nebija informējusi Raidījuma producentu par nolūku kandidēt vēlēšanās, kā rezultātā ne producentam, ne AS “Radio SWH” nebija pamata uzskatīt, ka Ilzei Indriksonei ir ierobežojumi piedalīties Raidījumā vai ka pastāvēs ierobežojumi Raidījuma pārraidei, kas bija ieplānota jau 2023.gadā, Padomes ieskatā, nav uzskatāms par apstākli, kas izslēdz elektroniskā plašsaziņas līdzekļa administratīvo atbildību. Iepriekš minēto pamato tas, ka elektroniskie plašsaziņas līdzekļi atbilstoši EPLL 25.pantam ir atbildīgi par to, lai programmā izplatītie raidījumi atbilstu gan Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma, gan Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma prasībām un uzņemas atbildību par programmā izplatīto saturu. Respektīvi, par spēkā esošo normatīvo aktu prasību ievērošanu un izpildi ir atbildīgs elektroniskais plašsaziņas līdzeklis, bet nevis uzaicinātie raidījuma viesi. Tāpat AS “Radio SWH” bija iespēja saņemt informāciju un rakstisku apliecinājumu no pašas Raidījuma vieses Ilzes Indriksones par to, vai viņa kandidēs Eiropas Parlamenta vēlēšanās vai nē, bet nevis paļauties uz to, ka pati Raidījuma viese Ilze Indriksone par to informēs. Papildus Padome norāda, ka informācija par Ilzes Indriksones kandidēšanu jau bija pieejama Centrālās vēlēšanu komisijas mājaslapā, jo deputātu kandidātu sarakstus Eiropas Parlamenta vēlēšanām bija jāiesniedz no 2024. gada 25.janvāra līdz 9. februārim.⁵ No iepriekš minētā izriet, ka AS “Radio SWH” pirms Raidījuma izplatīšanas bija iespēja pārbaudīt vai Raidījuma viese Ilze Indriksone ir deputāta kandidāte Eiropas Parlamenta vēlēšanās.

AS “Radio SWH” paskaidrojumos norāda, ka Visi raidījuma “Ar dziesmu par dzīvi” viesi ir pilnīga Radio SWH producentu izvēle, kā tas bija arī gadījumā ar Ilzi Indriksoni. Par šo interviju nekāda samaksa vai jeb kādi citi labumi netika un netiks saņemti, turklāt, nevienā brīdī Raidījuma viese Ilze Indriksone neaicināja balsot par sevi, kā arī Raidījumā nav ne pieminēta,

⁵ Pieejams: <https://www.cvk.lv/lv/2024-gada-eiropas-parlamenta-velesanu-kalendars>

ne apspriesta Ilzes Indriksones kandidēšana vēlēšanās vai ar to saistīti jautājumi. Padome norāda, ka Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 1.panta 3.punkts dod skaidrojumu par to, kas ir priekšvēlēšanu aģitācija un, ka tā varbūt arī netieša, tas ir, gadījumi, kad nav izteikts tiešs aicinājums balsot, bet tiek izplatīta informācija par deputāta kandidāta personības pozitīvajām iezīmēm un profesionālajiem sasniegumiem, tādā veidā popularizējot deputāta kandidāti. Iepriekš minēto pamato, piemēram, AS “Radio SWH” iepriekš sagatavotie, ierunātie fragmenti, kur raidījuma viese pieteikta ar tekstiem: *“Enerģiju smel tautas dejās, iedvesmu rod dabā – vides inženiere Ilze Indriksone.”*, *“Kurzemniece, Talsu novada patriote, četru bērnu mamma – Ilze Indriksone.”*, *“Saeimas deputāte, kura iestājas par nacionālajām vērtībām – Ilze Indriksone.”* Tāpat Padome norāda, ka Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes vadlīnijās Elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbībai priekšvēlēšanu aģitācijas laikā 3.6. punktā ir noteikts: *“Priekšvēlēšanu aģitācijas perioda laikā deputātu kandidāti nedrīkst būt kulinārijas, sporta, izklaides vai tamlīdzīgu raidījumu dalībnieki (gatavojot, komentējot u.tml.). Izņēmuma gadījumos deputātu kandidāta piedalīšanās raidījumā ir pieļaujama, ja tam ir redakcionāls pamatojums, kas saistīts ar aktualitāti un kandidāta profesionālo darbību un šo dalībnieku nav iespējams aizstāt ar citu.”* Konkrētajā gadījumā Raidījums, kurā piedalījās Raidījuma viese Ilze Indriksone ir izklaidējošs sarunu raidījums, tādēļ deputātu kandidāta piedalīšanās raidījumā ir pieļaujama tikai izņēmuma gadījumos, tas ir, ja tam ir redakcionāls pamatojums, kas saistīts ar aktualitāti un kandidāta profesionālo darbību un šo dalībnieku nav iespējams aizstāt ar citu, taču, Padomes ieskatā, izvērtējot Raidījuma saturu, nav pamatojuma tam, ka Raidījuma veidošana bija saistīta ar aktualitāti un kandidāta profesionālo darbību, jo Raidījuma vieses Ilzes Indriksones personības pozitīvās iezīmes, privātās dzīves notikumi, profesionālie sasniegumi un hobiji nav aktualitāte, kurai ir sabiedriskā interese un kuru nav iespējams atspoguļot ārpus priekšvēlēšanu aģitācijas perioda.

[21] Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes vadlīnijās Elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbībai priekšvēlēšanu aģitācijas perioda laikā 3.6. punktā norādīts: *“Priekšvēlēšanu aģitācijas perioda laikā deputātu kandidāti nedrīkst būt kulinārijas, sporta, izklaides vai tamlīdzīgu raidījumu dalībnieki (gatavojot, komentējot u.tml.). Izņēmuma gadījumos deputātu kandidāta piedalīšanās raidījumā ir pieļaujama, ja tam ir redakcionāls pamatojums, kas saistīts ar aktualitāti un kandidāta profesionālo darbību un šo dalībnieku nav iespējams aizstāt ar citu.”* Konkrētajā gadījumā Raidījums tika izplatīts priekšvēlēšanu aģitācijas periodā un tajā piedalījās Eiropas parlamenta deputāta kandidāte Ilze Indriksone, kur visu Raidījuma laiku izteica savu viedokli par savas personības pozitīvajām īpašībām un savas privātās dzīves notikumiem, kā arī profesionālajiem sasniegumiem un hobijiem. Tāpat arī no

Raidījuma vadītājas puses tika izteikti tikai pozitīvi un Raidījuma viesi Ilzi Indriksoni popularizējoši izteikumi. Padomes ieskatā, konkrētajā gadījumā šāda Raidījuma viesu izvēle nav uzskatāma par izņēmuma gadījumu, jo, izvērtējot visa Raidījuma saturu kopumā, Raidījuma viesi bija iespējams aizstāt ar citu, savukārt raidījums ar Ilzes Indriksones piedalīšanos būtu izplatāms ārpus priekšvēlēšanu aģitācijas perioda. Arī pati AS “Radio SWH” nav pamatojusi, kāpēc priekšvēlēšanu aģitācijas periodā ir būtiski atspoguļot tieši Ilzes Indriksones viedokli un kāds ir redakcionāls pamatojums tam saistībā ar aktualitāti un profesionālo darbību, kā arī iespējamību Raidījuma viesu aizstāt ar kādu citu.

[22] Padomes ieskatā, lai novērtētu izdarītā administratīvā pārkāpuma būtiskumu, ir jāvērtē arī Raidījumā izplatītā satura publiskums. Raidījuma satura publiskums nozīmē, ka tas tiek izteikts atklāti, cilvēkiem pieejamā un saprotamā veidā, tas ir, citu personu klātbūtnē vai arī tādā veidā, ka arī klāt neesošas personas var ar tiem iepazīties. Vai raidījumā iekļautais saturs ir publisks, jāizlemj, ievērojot visu apstākļu kopumu – vietu, laiku, situāciju un citus apstākļus, kādos tas izteikts. Tas nozīmē, ka raidījuma saturs ir jāizplata publiskā, sabiedrībai pieejamā veidā, t.sk. internetā, tiešraidē elektroniskajos plašsaziņas līdzekļos. Konkrētajā gadījumā Raidījums tika izplatīts AS “Radio SWH” programmā “Radio SWH” 2024.gada 12.aprīlī un tā atkārtojums 2024.gada 13.aprīlī un 16.aprīlī. Raidījumā izskanēja informācija tikai par raidījuma vieses Ilzes Indriksones pozitīvajām personības iezīmēm, viņas privātās dzīves notikumiem, profesionālajiem sasniegumiem un hobijiem. Padomes ieskatā, Latvijā ir ļoti daudz sievietes, kuras ir sabiedrībā zināmas un atbilst raidījuma tēmai. Bez tam, kā tas iepriekš tika norādīts, Raidījuma viese Ilze Indriksons raidījuma izplatīšanas brīdī kā deputāta kandidāte Eiropas Parlamenta vēlēšanās sabiedrībai bija zināma jau no 2024.gada 9.februāra, tas ir, 63 (sešdesmit trīs) dienas, līdz ar to, Padomes ieskatā, tā ir vērtējama kā neizdarība un pārkāpuma apzināta pieļaušana no AS “Radio SWH” puses.

[23] Vērtējot Raidījuma laikā izplatīto informāciju, ir konstatējams saturs, kas nepārprotami parāda Raidījuma viesi Ilzi Indriksoni kā pozitīvu personību, kas savā dzīvē ir ļoti daudz sasniegusi un paveikusi labus darbus sabiedrības labā. Raidījumā tika izplatīta tikai pozitīva informācija par Raidījuma viesi Ilzi Indriksoni gan no viņas pašas, gan no Raidījuma vadītājas Ineses Vaikules personības pozitīvajām īpašībām, gan veiktajiem darbiem. Līdz ar to Padome secina, ka AS “Radio SWH” programmā “Radio SWH” 2024.gada 12.aprīlī izplatītajā raidījumā “Ar Dziesmu Par Dzīvi” un tā atkārtojumā 2024.gada 13.aprīlī un 16.aprīlī atspoguļotā informācija nepārprotami un būtiski pārkāpj PAL 3.panta pirmo daļu. Arī tiesu praksē ir atzīts, ka slēptās aģitācijas pazīmes ir arī informācijas sniegšana sabiedrībai par deputāta kandidāta politisko vai profesionālo darbību plašsaziņas līdzekļos, partijas vai

deputāta kandidāta parādīšanās bez pamatota iemesla, piemēram, deputāta kandidāts tiek izmantots kā kāda notikuma galvenais komentētājs, lai palielinātu konkrētā kandidāta publicitāti, u. c.; publikācija vai raidījums ir vienpusīgs, tajā nav sabalansēti atspoguļoti iesaistīto pušu viedokļi un nav mēģināts noskaidrot ekspertu viedokli (sk. *“Latvijas Vēstnesis” portāls/skaidrojumi. “Slēptā politiskā reklāma un administratīvie resursi – aizliegtie aģitācijas ieroči”*. Pieejams: <https://lvportals.lv/skaidrojumi/341730-slepta-politiska-reklama-un-administrativie-resursi-aizliegtie-agitacijas-ieroci-2022>).”⁶

[24] Saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma (turpmāk arī – AAL) 132.pantu institūcijai (amatpersonai), izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, jānoskaidro, vai ir izdarīts administratīvais pārkāpums, vai to izdarījusi pie atbildības saucamā persona, vai šo personu var saukt pie administratīvās atbildības, vai ir atbildību mīkstinājoši un pastiprinoši apstākļi, vai ir nodarīts mantisks zaudējums, kā arī jānoskaidro citi apstākļi, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā. Pamatojoties uz AAL 11.panta pirmajā daļā noteikto, ja personas izdarītais administratīvais pārkāpums konkrētajos apstākļos nav radījis tādu apdraudējumu tiesiski aizsargātajām interesēm, lai par to piemērotu sodu (maznozīmīgs pārkāpums), amatpersona var neuzsākt administratīvā pārkāpuma procesu, bet, ja tas ir uzsākts, amatpersona, augstāka amatpersona vai tiesa jebkurā stadijā var to izbeigt, nepiemērojot sodu. Šajā gadījumā amatpersona, augstāka amatpersona vai tiesa, ja to atzīst par lietderīgu, izsaka personai aizrādījumu. Aizrādījums nerada tiesiskas sekas.

[25] Juridiskās personas vaina nosakāma, ņemot vērā divus nosacījumus: pirmkārt, vai juridiskajai personai bija iespēja nodrošināt noteikumu ievērošanu, par kuru pārkāpšanu ir paredzēta atbildība, otrkārt, vai juridiskā personā veica nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu šo noteikumu ievērošanu (*Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2009.gada 5.marta spriedums lietā Nr.SKA-19/2009*). Saskaņā ar Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 25.pantu *“elektroniskie plašsaziņas līdzekļi uzņemas redakcionālo atbildību. Elektronisko plašsaziņas līdzekļu redakcionālā atbildība šā panta izpratnē ir efektīva kontrole gan attiecībā uz raidījumu izvēli, gan attiecībā uz to organizāciju programmās un katalogos. Šie noteikumi neattiecas uz programmu retranslāciju.”* Tā kā AS “Radio SWH” pati veido savu programmu un attiecībā uz programmas ietvaros izplatītajiem raidījumiem un tajos atspoguļotajām personām pieņem redakcionālus lēmumus, AS “Radio SWH” bija iespēja nodrošināt noteikumu ievērošanu atbilstoši Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma prasībām tā, lai

⁶ Rīgas pilsētas tiesas 2023.gada 15.februāra spriedums lietā Nr. 18012000002522.1, 17.lpp., 6.rindkopa.

tiktu nodrošināta godīga vēlēšanu konkurence. No minētā secināms, ka AS “Radio SWH” bija iespēja Priekšvēlēšanu aģitācijas periodā neizplatīt raidījumu, kurā piedalās Eiropas Parlamenta deputāta kandidāte Ilze Indriksone. Padome uzskata, priekšvēlēšanu aģitācijas perioda laikā, ja izklaides raidījumos piedalās deputātu kandidāti un tajos tiek pausta informācija par deputāta kandidāta privāto dzīvi, šāдай dalībai jābūt īpaši pamatotai, kā konkrētā gadījumā tas nav bijis.

Ievērojot visu minēto un vērtējot to, secināms, ka ir izdarīts administratīvais pārkāpums un lietā nepastāv apstākļi, kas varētu būt par pamatu lietvedības izbeigšanai (AAL 119.pants), lietā nepastāv apstākļi, lai nepiemērotu administratīvo sodu, kā arī konstatētais pārkāpums nav uzskatāms par maznozīmīgu, un tādēļ AS “Radio SWH” konkrētajā gadījumā nav atbrīvojama no administratīvās atbildības (AAL 11.panta pirmā daļa), un tā iemesla dēļ, lai atturētu pārkāpēju un citus elektroniskos plašsaziņas līdzekļus no administratīvo pārkāpumu izdarīšanas, kā arī šādu pārkāpumu atkārtošanās, Padome uzskata, ka nepieciešams AS “Radio SWH” piemērot administratīvo sodu. Padomes ieskatā, ar administratīvā soda palīdzību AS “Radio SWH” tiks atturēta savā turpmākajā darbībā pieļaut atkārtotu iepriekš minētā pārkāpuma izdarīšanu.

[26] Ievērojot iepriekš minēto un izvērtējot lietā esošās ziņas par faktiem kopumā un savstarpējā sakarībā, Padome secina, ka elektroniskais plašsaziņas līdzeklis AS “Radio SWH” programmā “Radio SWH” 2024.gada 12.aprīlī izplatītajā raidījumā “Ar Dziesmu Par Dzīvi” un raidījuma atkārtojumā 2024.gada 13.aprīlī un 16.aprīlī, ir pārkāpis Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 3.panta pirmo daļu, tādējādi izdarot Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 35.panta otrajā daļā paredzēto pārkāpumu – *“Par priekšvēlēšanu aģitācijas materiālu izvietošanas vai uzskaites kārtības neievērošanu elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbības jomā piemēro naudas sodu fiziskajai personai no desmit līdz simt naudas soda vienībām, bet juridiskajai personai — no simt līdz tūkstoš četrdesmit naudas soda vienībām.”*

[27] AAL 16.panta otrā daļa nosaka, ka *“viena naudas soda vienība ir pieci euro.”* No minētā izriet, ka par PAL 35.panta otrās daļas pārkāpumu juridiskām personām var piemērot naudas sodu no 500 euro līdz 7 100 euro.

[28] AAL 19.panta pirmā daļa nosaka, ka *“sodu par administratīvo pārkāpumu piemēro ietvaros, ko nosaka likums vai pašvaldību saistošie noteikumi, kuros paredzēta atbildība par izdarīto pārkāpumu.”*

[29] AAL 19.panta otrajā daļā noteikts, ka *“nosakot administratīvā soda veidu un mēru, ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pie atbildības saucamās personas personību (juridiskajai personai — reputāciju), mantisko stāvokli, pārkāpuma izdarīšanas apstākļus,*

atbildību mīkstināšos un pastiprinošos apstākļus.” Nosakot soda apmēru, Padome ņem vērā turpmāk norādītos apsvērumus:

[29.1] Izdarītā pārkāpuma raksturs:

1) Pārkāpums radies, jo AS “Radio SWH” neveica visus iespējamus pasākumus Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 3.panta pirmās daļas noteikumu ievērošanai un izplatot šo raidījumu sekmēja aģitāciju saturošas informācijas izplatīšanu par raidījuma viesi Ilzi Indriksoni, konkrēti, raidījuma viesi Ilze Indriksone popularizē pati sevi un raidījuma vadītāja Inese Vaikule popularizē Raidījuma viesi Ilzi Indriksoni, izplatot tikai pozitīvu informāciju par Ilzes Indriksones pozitīvajām personības iezīmēm, hobijiem un veiktajiem darbiem sabiedrības labā. AS “Radio SWH” nav apzinājusies savu darbību prettiesisko raksturu un nav paredzējusi pārkāpuma sekas iestāšanās iespēju, kaut gan tās varēja un vajadzēja paredzēt;

2) Izdarītais pārkāpums nav uzskatāms par tādu, kas radies tehnisku iemeslu dēļ;

3) Izdarītais pārkāpums uzskatāms par būtisku, jo pārkāpums veikts ar mērķi maldināt personas, kurām aģitācija adresēta, jo Raidījuma viesi Ilze Indriksone netika norādīta kā deputāta kandidāte no partiju apvienības “Nacionālā apvienība “Visu Latvijai!”-“Tēvzemei un Brīvībai/LNNK” un tas var atstāt ietekmi uz sabiedrisko domu un vēlēšanu rezultātiem;

4) AS “Radio SWH” pārkāpums ir vērtējams kā pirmreizējs. Padome, izvērtējot raidījumu, ņem vērā arī to, ka minētais raidījums ir izskanējis publiski elektroniskā plašsaziņas līdzekļa programmā un pārkāpums ir radies jau raidījuma izplatīšanas brīdī, neskatoties uz to, cik liela auditorija raidījumu klausījās. Ievērojot minēto, uzskatāms, ka AS “Radio SWH” izdarītās darbības kvalificējamās kā būtisks pārkāpums.

[29.2] Pārkāpuma izdarīšanas apstākļi:

1) nav konstatējams, ka pārkāpums būtu radies tehniskas kļūdas dēļ;

[29.3] Pie atbildības saucamās personas personība (reputācija):

1) pie atbildības saucamās personas attieksme pret izdarīto pārkāpumu – izprot pārkāpuma rakstura būtiskumu, norādījusi veiks darbības, lai turpmāk novērstu atkārtotu pārkāpumu izdarīšanu;

2) AS “Radio SWH” ir sniegusi paskaidrojumus administratīvā pārkāpuma lietā Padomes noteiktajā termiņā;

3) attiecībā uz AS “Radio SWH” darbību pēdējā gada laikā Padomē nav uzsākts neviens administratīvā pārkāpuma process.

[29.4] Pie atbildības saucamās personas mantiskais stāvoklis:

Saskaņā ar publiski pieejamo AS “Radio SWH” gada pārskatu 2023.gadu AS “Radio SWH” ir noslēgusi ar 31 608 tūkstošu euro lieliem zaudējumiem.

[29.5] Administratīvo atbildību pastiprinoši vai mīkstinoši apstākļi: Padome par atbildību mīkstinošu apstākli uzskata to, ka AS “Radio SWH” atzīst vainu pārkāpuma izdarīšanā un veiks darbības, lai atkārtoti pārkāpumi netiktu pieļauti.

[29.6] Juridiskas personas vaina nosakāma, ņemot vērā divus nosacījumus: pirmkārt, vai juridiskajai personai bija iespēja nodrošināt noteikumu ievērošanu, par kuru pārkāpšanu ir paredzēta administratīvā atbildība, otrkārt, vai juridiskā persona veica nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu šo noteikumu ievērošanu (*sk. Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2009.gada 5.marta spriedums lietā Nr.SKA-19/2009*).

[29.7] Saskaņā ar AAL 13.pantu “*Administratīvais sods ir ietekmēšanas līdzeklis, kas tiek piemērots administratīvo pārkāpumu izdarījušajai personai, lai aizsargātu sabiedrisko kārtību, atjaunotu taisnīgumu, sodītu par izdarīto pārkāpumu, kā arī atturētu administratīvo pārkāpumu izdarījušo personu un citas personas no turpmākas administratīvo pārkāpumu izdarīšanas.*”

[29.8] Pieņemot lēmumu par soda mēra apjomu, Padome ņem vērā Padomes Vadlīnijas sankciju piemērošanā par administratīvajiem un reklāmas pārkāpumiem. ņemot vērā lietas apstākļus, kā arī to, ka pārkāpums saistīts ar godīgas vēlēšanu konkurences nodrošināšanas vajadzību, tas uzskatāms par būtisku. Par būtiskiem pārkāpumiem saskaņā ar Padomes vadlīnijās noteikto juridiskām personām piemērojams naudas sods no 701 līdz 1420 naudas soda vienībām jeb 3505 līdz 7100 euro. ņemot vērā, ka AS “Radio SWH” darbībā administratīvais pārkāpums ir konstatēts pirmo reizi un pēc administratīvā pārkāpuma procesa uzsākšanas AS “Radio SWH” ir atzinusi vainu pārkāpuma izdarīšanā un solījusi veikt preventīvas darbības, lai pārkāpums neatkārtotos, Padome uzskata par nepieciešamu atkāpties no Padomes vadlīnijās noteiktā administratīvā soda mēra apjoma un piemērot administratīvo sodu 400 (četri simti) naudas soda vienības jeb EUR 2000,00 (divi tūkstoši *euro*) apmērā, kas uzskatāms par soda apmēru, kas nenodara AS “Radio SWH” ar pārkāpumu nesamērojamus materiālus zaudējumus, vienlaikus stimulējot AS “Radio SWH” un citus elektroniskos plašsaziņas līdzekļus turpmāk ievērot PAL prasības attiecībā uz priekšvēlēšanu aģitācijas nosacījumu ievērošanu.

Ievērojot minēto un saskaņā ar Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 35.panta otro daļu un Administratīvās atbildības likuma 151.panta 1.punktu, kā arī 153.panta pirmo daļu, Padome

n o l e m j :

- 1. Sodīt elektronisko plašsaziņas līdzekli AS “Radio SWH”, reģistrācijas numurs 40003125825, par Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 3.panta 1.daļā paredzētā pārkāpuma izdarīšanu 2024.gada 12. aprīlī, 13.aprīlī un 16.aprīlī, uzliekot naudas sodu 400 (četri simti) naudas soda vienības jeb EUR 2000,00 (divi tūkstoši *euro*) apmērā.**
- 2. Pieņemto lēmumu paziņot AS “Radio SWH”.**

Administratīvais sods jāsamaksā 1 (viena) mēneša laikā zemāk norādītajā bankas kontā:

Saņēmējs: Valsts kase

Reģistrācijas Nr.90000050138

Konta Nr. LV78TREL1060001019900

Saņēmēja banka: Latvijas Banka

Bankas BIC: TRELLV22

Saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma 166.panta pirmo un otro daļu, kā arī 168.panta pirmo daļu persona, kura saukta pie administratīvās atbildības šo lēmumu desmit darba dienu laikā no lēmuma paziņošanas dienas var pārsūdzēt rajona (pilsētas) tiesā pēc tās juridiskās adreses, iesniedzot sūdzību Nacionālajai elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomei.

Saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma 262.pantu termiņš lēmumā noteiktā naudas soda labprātīgai izpildei pilnā apmērā tiek noteikts 1 (viens) mēnesis no dienas, kad lēmums ir stājies likumīgā spēkā. Naudas soda brīvprātīgas izpildes kārtība ir noteikta Administratīvās atbildības likuma 263.pantā.

Gadījumā, ja naudas sods labprātīgi netiek samaksāts šajā lēmumā noteiktajā termiņā, tad saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma 269.panta pirmo daļu iestāde pēc naudas soda brīvprātīgas izpildes termiņa beigām nekavējoties nodod lēmumu par sodu piespiedu izpildei zvērinātam tiesu izpildītājam.

Padomes priekšsēdētājs

Ivars Āboliņš

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU